

Eesti NSV Ministrite Nõukogus ja Eestimaa K(b)P Keskkomitees

1950. aasta kevadkülviks ettevalmistamise käigust

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee juhivad tähelepanu sellele, et 1950. aasta kevadkülvil edukal läbiviimisel on erakordne tähtsus meie vabariigi noorte kolhooside, traktorijaamade ja sovhooside edasise organisatsioonilise ja majandusliku tugevdamiseks.

1949. aastal taimekasvatuse saavutatud tulemused ning määratud suured, mida partei, valitsus ja seltsimees Stalin isiklikult osutavad meie vabariigi põllumajandusele ka käesoleval aastal, on loonud kõik vajalikud tingimused meie vabariigi põllumajanduse 1950. aasta ülesannete edukaks täitmiseks.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee märgivad, et praegu on kõige tähtsam see, et kolhoosid, traktorijaamad ja sovhoosid, põllumajanduslikud ühised ja üksikud talud valmistsid õigeaegselt, igakülgsesti ja hästi ette eelseisvateks põllutöödeks ning viiksid kevadkülvil läbi organiseeritud, kiiresti ja õigel ajal.

Kuid paljudes kolhoosides, sovhoosides ja traktorijaamades ei arene kevadkülvil ettevalmistamine rahuldavalt. Mõned kolhoosid pole täies ulatuses varunud seemnede ja seemekartulite, eriti halb on aga lugu linaseemne ja mitmeaastase heina seemne varumisega. Väga aeglaselt asutakse kolhoosides ja sovhoosides seemne puhastamisele, sorteerimisele ja seemne kvaliteedi selgitamisele, põllumajandusliku inventari remontimisele ning mineraal- ja orgaaniliste väetiste kogumisele ja väljavedamisele. Mitme maakonna kolhoosides, traktorijaamades ja sovhoosides ei ole küllaldaselt organiseeritud agro- ja zootehnilist õppust. Mõned põllumajanduslikud organid ja traktorijaamad ei osuta kolhoosidele vajalikku abi 1949. aasta aruannete ja 1950. aasta tootmisplaanide koostamisel.

I. Põllumajanduslike tööde planeerimine 1950. aastaks

Märkida, et 1949. aastal esines tootmise planeerimises ja töö organiseerimises kolhoosides tõsiseid puudusi.

Viljandimaal, Läänemaal, Jõhimaal ja mitmes teises maakonnas määrati ülesanded põllumajanduslike tööde riikliku plaani põhjal kolhoosidele mehaaniliselt, arvstatama kolhooside organisatsioonilist ja majanduslikku seisukorda. Tavaliselt ei arutatud plaani kolhoosnikute üldkoosolekutel.

Põllundusbrigaadid ja -lülid, mis on töö organiseerimise põhivorm, polnud paljudes kolhoosides organisatsiooniliselt vormistatud ja on tihipeale olemas ainult paberil. Sageli ei tehtud kolhoosides tootmisülesannet teatavaks brigaadidele ja lülile. Agronomid, zootehnikud ja teised põllumajanduse eriteadlased ei võtnud kolhooside tootmisplaanide koostamisest küllaldaselt osa.

Selleks, et kõrvaldada puudused, mis esinevad kolhoosides planeerimise alal, tootmisbrigaadide ja -lülide loomises ning tugevdamises, on Eesti NSV Põllumajanduse Ministerium, maakondade ja valdade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteed ning Eestimaa K(b)P maakonna- ja vallakomiteed kohustatud:

töötama maakondade täitevkomiteedes vastavalt külvikordadele ja maakonnale antud riiklikule ülesandele käesoleva aasta 25. jaanuariks välja külvil, loomakasvatuse arendamise, viljakuse tõstmise ja agro- ja zootehniliste abinõude plaanilisesse arendamisele, kasutades sealjuures maakorraldusandmeid, 1949. aasta külvipindade lõpliku arvelevõtmise materjale, andmeid talviljakulvide, loomade hulga ja gruppide kohta ning teisi materjale.

Valla täitevkomitee töötab koos küllanduskogudega maakonna täitevkomiteelt saadud plaanilisesse alusel kolhoosi esimehe ning maakonna täitevkomitee esindaja kohustuslikul osavõtul välja iga kolhoosi plaanilisesse.

Tuleb kindlustada, et igale kolhoosile tehtaks 1950. aasta riiklik põllumajanduse arendamise plaan teatavaks 5. veebruariks 1950.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee mää-

II. Seemne ettevalmistamine

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee märgivad, et kartuli-, lina- ja mitmeaastase heina seemne varumine ei arene rahuldavalt paljudes kolhoosides, eriti Hiiuma, Saare-, Võru- ja Valgamaa kolhoosides.

Eestimaa K(b)P maakonnakomiteed ja täitevkomiteed mainitud maakondades pole võtnud tarvilist vajalikke abinõusid kevad-

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee konsulteerivad, et paljude partei-, nõukogude ja põllumajandusorganite töös puudub ikka veel vajalik konkreetne ja operatiivne kolhooside juhtimisel, hilinetakse põllutööde ettevalmistamise ja läbiviimise ega loobuta kahjulikust tööde järjestamise praktikast, senini pole välja juuritud pealiskaudsed ja kantseleilised juhtimismeetodid. Pole veel lõplikult välja selgitatud ja minema kihutatud üksikutes kolhoosides sissepugenud kulaklikud ja natsionalistlikud elemendid, kes piiravad meie vabariigi noori kolhoose kahjustada.

Maakondade partei- ja nõukogude organid ei abista vajalikult valdade partei-, nõukogude ja põllumajandusorganite, samuti küllanduskogude nende osatähtsuse ja vastutuse tõstmisel põllumajanduslike tööde läbiviimisel ning kolhooside organisatsioonilisel ja majanduslikul tugevdamisel.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee märgivad, et 1950. aastal on sotsialistliku ülesehitustöö peamisi ülesandeid maal võitlus sotsialistliku maaviljeluskultuuri edasise tõstmise eest, kõigi põllumajanduslike kultuuride viljakuse otsustava tõstmise eest, ühisloomakasvatuse igakülgne arendamine, võitlus meie vabariigi kõigi kolhooside edasise organisatsioonilise ja majandusliku tugevdamise eest. Partei-, nõukogude ja põllumajandusorganid ja kogu töötav maarahvas peavad 1950. aastal võitlema vähemalt 13,5–15,5 tsentneri teravilja, vähemalt 140–150 tsentneri kartuli ja vähemalt 3,5–4,1 tsentneri linakiu saamise eest hektarilt.

1950. aasta kevadkülvil õigeaegselt ettevalmistamiseks Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa Kommunistliku (bolševike) Partei Keskkomitee otsustasid:

rasid, et riiklik põllumajanduse arendamise plaan tehakse igale kolhoosile teatavaks valla tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee istungil ranges vastavuses igas kolhoosis valitsevate tingimustega ja tema võimalustega, kusjuures sellele istungile tuleb tingimata kutsuda kolhoosi esimees, arvepidaja ja brigaadiriid ning jaoskonnaagronoomid ja zootehnikud.

Juhul, kui väikeste kolhooside kolhoosnikud avaldavad oma aruandluskooalekul teatavat ühineda naaberkolhoosidega, 1950. aasta riiklik põllumajanduse arendamise plaan aga oli kolhoosile juba kindlaks määratud, on valla täitevkomitee kohustatud seitsme päeva jooksul oma istungil läbi vaatama ja kinnitama riikliku põllumajanduse arendamise uue plaani niisugustele ühendatud kolhoosidele.

Tuleb kindlustada tootmisplaanid ning tulude-kulude eelarve koostamine igale kolhoosile ja tootmisülesannete koostamine igale brigaadile ja lülile hiljemalt 25. veebruariks 1950.

Õigeaegselt tootmisplaanide ning brigaadide ja lülile ülesannete koostamisega tuleb igas kolhoosis läpustada ja üldkoosolekul kinnitada töönormid, kinnitada tootmisbrigaadide koosseis, kinnitada brigaadidele maa, veeloomad ja tootmisvahendid ning brigaadides kinnitada üksikute kolhoosnikutele akti alusel veeloomad ja põllumajanduslik inventar, samuti organiseerida lülid, kinnistades neile maatikuid ja kultuurid 1950. aastaks. Tootmisplaanide koostamisel kolhoosides tuleb eriliselt tähelepanu pöörata maa kasutuse korraldamisele ja üksikute põllukultuuride külvide koondamisele suurtele maa-aladele. Samal eesmärgil tuleb kolhoosidele soovitada plaanida mitmeaastase heina külvamine 1950. aasta kevadel nii talv- kui ka suvivilja alla.

Kolhooside abistamisele tootmisplaanide, -ülesannete ja tulude-kulude eelarvete koostamisel tuleb tõmmata kaasa kõik põllumajanduse eriteadlased, kinnistades igale eriteadlasele teatud kolhoosid, korraldada nii, et kolhooside tootmisplaanid ning brigaadide ja lülile ülesannete koostamisest võtaksid osa kõik kolhoosnikud, eelkõige aga kolhoosi aktiiv.

külviks määratud seemne intensiivsemaks varumiseks ega pööra viimasele vajalikku tähelepanu sellele väga tähtsale tööle. Mõnede maakondade reas kolhoosides on aga teravilja ja seemneheina peksmine lubamatult pikale veninud ning eriti palju seemneheina on peksmata Tartu-, Valga-, Järva-, Viru-, Võru- ja Jõhimaal kolhoosides.

Selleks, et kõige kiiremini parandada puudused iga kolhoosi varustamises hea sordisemnega, on Eesti NSV Põllumajanduse Ministerium, Eestimaa K(b)P maakonnakomiteed ja maakondade täitevkomiteed kohustatud:

a) otsustavalt parandama tööd kolhoosides seemnefondide loomise osas, et 10. veebruariks 1950 kõikjal lõpetataks kõigi kultuuride seemne varumine täies vastavuses 1950. aasta külviplaaniga, kusjuures tuleb eriliselt tähelepanu pöörata prima sordisemne võtmisele seemnefondides ning iga kolhoosi täielikule varustamisele mitmeaastase heina seemnega nii ostu kui ka teistelt kolhoosidelt laenukuvõtmise teel;

b) lõpetama 25. veebruariks 1950 igas kolhoosis seemne sorteerimine ja selle idanemise proovimine. Seemnete idanemise teistkordne proovimine tuleb läbi viia 1. aprilliks 1950;

c) lõpetama 20. veebruariks mitmesortilise seemnevilja ümbervahetamine sordisemne vastu kõigis kolhoosides, milleks valdade nõukogude ja põllumajandusorganid peavad kolhoosidele sisse seadma vahetusgraafiku ning kindlustama järjekindla kontrolli graafiku täitmise üle;

d) organiseerima igas vallas kõigi viljapuhastusmasinate kasutamise kogu õppeaasta kestel, määrama kindlaks nende töögraafikud ja kindlustama range kontrolli nende õige ja täieliku ärakasutamise üle.

Valdade täitevkomiteed peavad välja töötama abinõud, mis kindlustavad kolhooside kogu seemne õigeaegse puhtimise.

III. Väetiste kogumine ja põllulevedamine talvel

Eesti NSV Põllumajanduse Ministerium, Eestimaa K(b)P maakonnakomiteed ja maakondade täitevkomiteed, Eestimaa K(b)P vallakomiteed ja valdade täitevkomiteed on kohustatud:

a) tegema 1. veebruariks 1950 igale kolhoosile, kolhoosis aga igale brigaadile ja lülile teatavaks orgaaniliste väetiste kogumise ja põllulevedamise talvise plaan-graafiku ning mineraalväetiste kolhoosidesse kohalevedamise plaani;

b) töötama 10. veebruariks 1950 igas kolhoosis välja talviljale hooldamise ja nende pealtvõetamise plaani, tehes selle plaani teatavaks igale brigaadile ja lülile. Samaks tähtsaks tuleb koos kolhoosnikutega välja töötada suvivilja alla mineva maa väetamise ja nende külvile pealtvõetamise plaan. Ühtlasi tuleb kolhoosides igale lülile iga üksiku kultuuri kohta välja töötada agrotehniliste abinõude üksikasjalised plaanid, mis hõlmavad kogu ajavahemikku maa külviks ettevalmistamisest kuni saagi koristamiseni;

c) selgitama kolhoosidele krediidid saamise tingimusi väetiste muretsemiseks ning soovitada neile esitada Eesti NSV Põllumajanduse Ministeriumi Põllumajanduse Varustuskontorile avaldus, et mineraalväetised saadetakse välja otse kolhooside aadressil raudteed mööda (transiitsaadetisena).

Eesti NSV Põllumajanduse Ministerium ja ETKVL peavad palju paremini organiseerima mineraalväetiste müüki ning vältima väetiste kokkukujumist ja laorumide ülekoormamist nendega. Nad peavad võtma kohtulikele vastutusele väetiste ebaparemeelikuks säilitamises süüdiolusid isikuid.

IV. Põllumajandusliku inventari ettevalmistamine

Kolhooside põllumajandusliku inventari remondi õigeaegsaks ja hea kvaliteediliseks teostamiseks ning hobeveeristade ettevalmistamiseks kevadkülviks on Eesti NSV Põllumajanduse Ministerium ja tema organid kohustatud, Eestimaa K(b)P maakonna- ja vallakomiteed, maakondade ja valdade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteed ja küllanduskogud ning Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklik Liit kohustatud:

a) 25. jaanuariks 1950 organiseerima, et töötaksid kõik kolhoosisepikojad ning põllumajanduslike

ühistute sepikojad, seadma igas epikojas sisse põllutöömashinate ja inventari remontimistööde kalenderplaani, võttes arvesse, et külvil ja põlluharimismashinate ja transportivahendite remont tuleb lõpetada hiljemalt 1. aprilliks ning koristussashinate remont hiljemalt 1. juuniks 1950, vabastama kõik põllumajanduslikku inventari remontivad sepad metsatöödest;

Põllumajanduse Varustuskontori vabariikliku osakonnal ja ETKVL-il tuleb kohaliku kaubandusvõrgu kaudu täielikult varustada sepikojad metalli, sepside, tagavaraosade, tööriistade ja remondimaterjaliga;

b) 1. veebruariks 1950 looma ja broneerima igas kolhoosis hobuse-söödafond kevadkülvil perioodiks,

V. Kolhoosikaadri ettevalmistamine

Kolhoosidele vajaliku kaadri ettevalmistamistöö parandamiseks ja kolhoosnikute laialdase agrotehnilise väljaõppe organiseerimiseks on Eesti NSV Põllumajanduse Ministerium, Eestimaa K(b)P maakonna- ja vallakomiteed ning maakondade ja valdade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteed kohustatud:

a) pöörata suuremat tähelepanu kolhoosikaadri, nagu brigadiiride, lüüvanemate, seatalitajate, lüpsjate, mesinike, aednike ja muu kaadri ettevalmistamisele ja täiendamisele, kindlustades ettenähtud plaani kõrvalekalduvat täitmise igas maakonnas ja õppetöö kõrge kvaliteedi.

Kindlaks määrama kolhoosi massikaadri ettevalmistamise kursustele ühekuine õppeaeg, tehes Eesti NSV Põllumajanduse Ministeriumile ülesandeks revideerida lühiajaliste kursuste programme;

b) kuulama järjekindlalt Eestimaa K(b)P maakonnakomiteede büroode ja maakondade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede istungil partei vallakomiteede sekretäride ja valdade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede esimeeste aruandeid agro- ja zootehnilise õppetöö käigu kohta vallas, Eestimaa K(b)P vallakomiteede ja valdade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede istungil aga kuulama õpingide juhatajate, kolhooside esimeeste, valdade põllumajandusosakondade juhatajate aruandeid agro- ja zootehnilise õppetöö kohta;

VI. Traktorijaamade ettevalmistamine kevadkülviks

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa Kommunistliku (bolševike) Partei Keskkomitee märgivad, et 1950. aastal on traktorijaamadel märksa suuremal hulgal tehnilist varustust, ja nad peavad suurendama traktorite tööjõudlust, tunduvalt parandama tööde kvaliteeti ja kindlustama saagi suurenemist kolhoosides. Selleks on eelkõige vaja aegsasti ja hästi valmistada traktorid ja põllutöömashinad ette kevadisteks põllutöödeks. Kuid terves reas traktorijaamades (Jõhvi, Viikla, Tallinna, Keeni jt.) ei edene traktoripargi ettevalmistamine kevadkülviks rahuldavalt. Ettevalmistustöö lepingute sõlmimiseks kolhoosidega on nõrk. Väga vähe antakse kolhoosidele abi nende organisatsiooniliseks ja majanduslikuks tugevdamiseks.

Eelseisvateks kevadisteks põllutöödeks traktorijaamade eduka ettevalmistamise eesmärgil on Eesti NSV Põllumajanduse Ministerium, partei-, nõukogude ja põllumajandusorganid ning traktorijaamade direktorid kohustatud ettenähtud tähtaegadeks kindlustama kõigi traktorijaamade materjalsete ja tehniliste vahendite ettevalmistamise kevadkülviks ning varustama traktorijaamad tehniliselt ettevalmistatud traktoristidekaadriga; selleks on tarvis:

a) lõpetada traktorite ja põllutöömashinate remontimine 1. aprilliks 1950, kindlustades sealjuures remontitööde kõrge kvaliteedi;

b) kindlustada 1. kvartaliks määratud naftasaaduste kohalevedu hiljemalt 10. märtsiks ja varustada iga traktorijaga kütteõliga täiel määral kevadkülvil vajadusteks;

c) kindlustada seda, et traktoristide, traktoribrigaadide brigadiiride, haakijate, mehaanikute ja teiste erialade töötajate ettevalmistamiseks ja nende teadmiste täiendamiseks kindlaksmääratud plaanid tingimata täidetakse igas traktorijaamas.

VII. Sovhooside ettevalmistamine külviks

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee konsulteerivad, et Eesti NSV Sovhooside Ministeriumi ja Leningradi Tsooni Seakasvatuse-sovhooside Tallinna Trusti sovhoosid valmistuvad 1950. aasta kevadeks väga aeglaselt.

Nii pole paljudes sovhoosides veel lõpetatud seemneheina peksmine,

arvestades iga tööhobuse kohta 600 kg heinu ja 200 kg kaeru;

c) ajavahemikul 20. märtsist kuni 1. aprillini 1950 toimetama igas kolhoosis riiklikku kontrolli kolhoosi valmisoleku üle kevadkülviks, moodustades selleks maakondade, valdade ja külade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede komisjonid, millest osa võtaksid naaberkolhooside liikmed ja põllumajanduse eriteadlased, praktiseerima kontrollimise perioodil prooviväljasõitude organiseerimist ja läbiviimist. Samaaegselt tuleb laialdaselt korraldada võistlevate kolhooside vastastikust kontrolli. Kontrolli tulemusi on vaja arutada kolhoosnikute üldkoosolekudel ning valdade ja maakondade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede istungil.

ettevalmistamine

c) enne 15. veebruari 1950 viima vabariigis läbi maakondade põllumajandusosakondade agronomide ja traktorijaamade vanemagronoomide viiepäevased seminarid nende tutvustamiseks nõukogude agronomi ja põllumajanduse eesrindlaste viimaste saavutustega suurte saadikute kasvatamisel Dokutsajevi, Viljamsi, Mitsurini ja Lössenko õpetuse alusel. Loengute pidamiseks seminaris kutsuda Eesti NSV Teaduste Akadeemia, katsejaamade, teaduslike asutiste ja Põllumajanduse Ministeriumi eriteadlasi.

Enne 25. veebruari 1950 viima läbi maakondade ja valdade põllumajandusosakondade, traktorijaamade, sovhooside ja agrojaoskondade agronomide maakondlikud 5-päevased seminarid samades küsimustes;

d) ajavahemikul 15. veebruarist kuni 1. aprillini viima läbi kolhooside brigadiiride ja lüüvanemate 4-päevased seminarid valdades nende tutvustamiseks põllumajanduslike kultuuride suurte saadikute kasvatamise agrotehnikaga ning töö õige organiseerimise ja arvestamisega brigaadides ja lülides.

Eestimaa K(b)P maakonnakomiteedel ja vallakomiteedel tuleb tugevdada kontrolli kolhoosides töötavate põllumajanduslike õpingide töö üle ja kindlustada vajalik organisatsiooniline abi agro- ja zootehnilise õppuse läbiviimisel maal, sidudes seda kolhooside eluga.

jaamas, sealhulgas ka uutes traktorijaamades, arvestusega, et töö traktorile toimub kahes vahetuses;

d) lõpetada 1. märtsiks k. a. traktoribrigaadide komplekteerimine brigadiiride, traktoristide, haakijate, kütteõli kohalevedajate ja muu teenindava personaliga; samaks tähtsaks lõpetada neile aktide järgi traktorite, haakeriistade ja muu inventari üldandmine;

e) kindlustada seda, et traktorijaamade 1950. aasta tootmisplaanid ning traktoribrigaadide tootmise aastaplaanid koostataks hiljemalt 15. veebruariks 1950;

enne 1. märtsi 1950 tuleb traktorijaamade direktoril kõigi teenindavate kolhooside kolhoosnikute koosolekul aru anda lepinguliste kohustuste täitmise eest 1949. aastal;

f) lõpetada 1. märtsiks 1950 lepingute sõlmimine kolhoosidega traktoritööde kohta, kusjuures need lepingud tuleb kinnitada kolhoosnikute üldkoosolekul ja registreerida maakondade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteedes;

g) varustada enne väljasõitmist põllule kõik traktoribrigaadid liikuva naftataara, tankimisinventari, tööriistade ja tagavaraosade tehniliseks hooldamiseks traktorite eest põllutööde perioodil ning valmistada 15. märtsiks 1950 ette liikuva remonditöökojades traktoribrigaadide tehniliseks teenindamiseks põllul. Eesti NSV Põllumajanduse Ministeriumi poolt määratud komisjonid peavad ajavahemikul 1. kuni 10. märtsini 1950 läbi viima vastastikuse kontrolli igas traktorijaamas valmisoleku üle põllutöödeks.

Traktorijaamade kevadkülviks valmisoleku üle teostatud kontrolli tulemustest on vaja koostada akt, milles märgitakse ära puudused traktorijaamade ettevalmistuses kevadkülviks ja määratakse kindlaks nende puuduste kõrvaldamise tähtajad.

(Järg 3. lk.)

Eesti NSV Ministrite Nõukogus ja Eestimaa K(b)P Keskkomitees

1950. aasta kevadkülviks ettevalmistamise käigust

(Algus 2. lk.)

Sovhoosid jäävad tunduvalt maha ka masina- ja traktoripargi remondiga. Halvasti töötavad traktorite remontimise alal ikka veel Sovhooside Ministreeriumi Tallinna ja Tartu autoremonditetas. Agro- ja zootehniline õppetöö sovhoosides ei edene rahuldavalt.

Sovhooside 1950. aasta kevadkülviks ettevalmistamise otsustavaks parandamiseks on Eesti NSV Sovhooside Ministreerium, Leningradi Tsooni Seakasvatussovhooside Trüsti juhatus, Eestimaa K(b)P maakonnakomiteed, maakondade täitevkomiteed ja sovhooside direktorid kohustatud:

a) kindlustama, et 10. veebruariks 1950 oleks igas sovhoosis külvimaterjal viidud külvinoetele vastasseisukorda ning oleks teostatud sovhoosidevahelised viljaseemne vahetusoperatsioonid;

b) kindlustama 1. märtsiks 1950 mineraalväetiste toimetamine kõigisse sovhoosidesse vastavalt mää-

ratud fondidele; organiseerima igas sovhoosis kohalike väetiste kogumine ettenähtud plaanide alusel, kindlustama turba ja sõnniku vedamine põldudele hiljemalt 15. aprilliks 1950;

c) kindlustama traktorite ja põllutööstuste remondi aastaplaani täitmine k. a. 1. aprilliks, kontrollides rangelt remondi kvaliteeti; korraldama traktorite vastuvõtmist remonditööstusest erikomisjonide poolt, kusjuures tuleb rangelt kinni pidada kõigist kindlaksmääratud tehnilistest reeglitest;

d) kindlustama, et hiljemalt 1. märtsiks 1950 veetakse sovhoosidesse kütte- ja määrdeõli hulgal, mis kindlustab masina- ja traktoripargi häireteta töö kevadkülvil;

e) tegema sovhoosidele viivitamatult teatavaks kevadkülvil plaaniülesanded; hiljemalt 15. veebruariks 1950 tuleb sovhoosides ülesanded teatavaks teha brigadidele ja lülidele, arutades neid ülesandeid sovhooside töötajate tootmisnõupidamistel;

f) komplekteerima hiljemalt 15.

veebruariks 1950 kõigis sovhoosides brigadid ja lülid ning kindlustama neile maatükid, veoloomad, masinad ja inventari;

g) organiseerima range kontrolli agro- ja zootehnilise õppuse üle sovhoosides, pöörates erilist tähelepanu sovhooside töötajate maksimaalsele kaasatõmbamisele õppustele ja õppetöö kvaliteedile;

h) kindlustama 1. aprilliks mehhaniseerijate kaadri ja muude erialade töötajate ettevalmistamise ja nende teadmiste täiendamise plaanide tingimusteta täitmise;

i) teostama ajavahemikus 20. märtsist kuni 30. märtsini 1950 sovhooside vastastikust kontrolli sovhooside valmisoleku üle kevadkülviks ning arutama sovhooside valmisoleku vastastikuse kontrolli tulemusi sovhooside töötajate tootmis- tehnilistel nõupidamistel, kus tuleb kindlaks määrata abinõud selgitatud puuduste kõrvaldamiseks; pöörata erilist tähelepanu kevadkülvil ettevalmistamisel mahajäävate sovhooside abistamisele.

VIII. Üksiktalupidajate ettevalmistamine külviks

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee määravad, et kohalikud partei- ja nõukogude organid on viimasel ajal nõrgendanud tööd üksiktalupidajate hulgas nende kaasatõmbamiseks kolhoosidesse.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee nõuavad kõigilt maakondade ja valdade partei-, nõukogude ja põllumajandusorganitelt, samuti kõigilt meie vabariigi külanõukogudelt, et nad pööraksid rohkem tähelepanu kõigi üksiktalude ettevalmistamisele kevadkülviks ja et nad seda ettevalmistamist paremini juhiks.

Selleks on vaja järgmist:

a) rõõbiti üksiktalude aktiivse ettevalmistamisega kevadkülviks peavad partei-, nõukogude ja põllumajandusorganid töötavate üksiktalude organisatsioonilist ja poliitilist selgitustööd sel eesmärgil, et nad astuksid kolhoosidesse kevadkülvil ettevalmistamise perioodil.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee soovivad kolhoosidele, mille territooriumil või läheduses on töötavaid üksiktalupidajaid, teha nende hulgas järjekindlalt selgitustööd nende kaasatõmbamiseks kolhoosidesse;

b) hiljemalt k. a. 15. veebruariks tuleb igale üksiktalule teatavaks teha 1950. aasta plaaniülesanne nii põllunduse kui ka loomakasvatuse alal;

c) üksiktaludes tuleb süstemaatiliselt kontrollida seemnevarumise käiku ja seemne ettevalmistamist külviks, põllumajandusliku inventari remontimise käiku, väetiste kogumist jne., võttes tarvitusele vajalikud abinõud, mis mõjutaksid üksiktalupidajaid aktiivselt valmistuma kevadkülviks.

Selleks, et kolhoosides ja taludes kevadkülvil võimalikult täielikult kasutataks põllumajanduslike ühistute materiaalseid ja tehnilisi vahendeid, kohustavad Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa

K(b)P Keskkomitee Põllumajandusliku Ühistegevuse Kesklitu, Eestimaa K(b)P maakonnakomiteesid ja maakondade täitevkomiteesid:

a) kindlustama traktorite ja põllutööstuste remondi plaani täitmise igas põllumajanduslikus ühistus 1. aprilliks 1950, teostades rangelt kontrolli remondi kvaliteedi üle ja organiseerides õigeaegselt remondist tulnud traktorite ja teiste masinate vastuvõtmist valdade riiklike komisjonide poolt;

b) kohustama traktorite ja põllutööstuste remondi õigeaegse ja korraliku remondi teostamiseks Auto-Traktorite Produktiooni Turustuse Peavalitsuse vabariiklikku kontorit kindlustama Põllumajandusliku Ühistegevuse Kesklitu varustamist vajalike tagavaraosade ja materjalidega;

c) kindlustama, et kõigis põllumajanduslikes ühistutes õigeaegselt remonditaks kogu olemasolev kütetööstust ja hiljemalt 1. aprilliks 1950 kohtadele veetaks vajalik hulk kütte- ja määrdeõlisid.

IX. Massiline poliitiline töö

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee juhivad tähelepanu sellele, et põllumajanduse edasiarendamise ning kolhooside, traktorijaamade ja sovhooside organisatsioonilis-majandusliku tugevdamise ülesanded nõuavad parteiorganisatsioonide juhtiva ja organiseeriva osa põhjaliku parandamist kolhooside, sovhooside, traktorijaamade ja põllumajanduslike ühistute töös. Sealjuures tuleb erilist tähelepanu pöörata kolhooside palju paremale pidevale juhtimisele valdade partei-, nõukogude ja põllumajandusorganite poolt, samuti külanõukogude poolt, mille töötajad on kohustatud sagedamini käima kolhoosides, analüüsima põhjalikult ja tõsiselt neis valitsevat olukorda, aitama kolhooside juhatustel, brigadiiridel, liivvanematel ja farmide juhatajatel organiseerida õigesti oma tööd, lahendada õigesti, põllumajandusliku artikli põhikirja alusel kolhoosielu kõiki praktilisi küsimusi.

Tunduvalt tuleb parandada maal tehtava poliitilise töö sisu ja seda tööd hoogustada. Partei-, kommunistliku noorsooühingu ja nõukogude organisatsioonid maal on kohustatud juhtima töötajate poliitilist ja tööalast aktiivsust, mis kasvab seoses NSV Liidu Ülemnõukogu valimiste ettevalmistamisega, ning suunama seda aktiivsust kevadkülvil edukale ja õigeaegsele ettevalmistamisele, loomade ülesalvestamise edukale organiseerimisele ning ühisloomakasvatuse arendamisele ja loomade produktivsuse edasisele tõstmisele. Tuleb lalaldada selgitada töötavale maarahvale, et suure saagi kogumine 1950. aastal on otsustava tähtsusega Moskva üleliidulisest põllumajandusnaitusest osavõtjate valimisel, ning õhutada iga kolhoosi kolhoosnikuid ja iga sovhoosi töölisi võitlusele kõigi kultuuride suure saagi kogumise eest juba nüüd, kevadkülviks ettevalmistamise ajal. Igas kolhoosis ja igas sovhoosis tuleb luua suure saagi lüli, kelle töö järgi peavad jõuduma kõik kolhoosnikud ja sovhoositöölised.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee nõu-

avad kõigilt Eestimaa K(b)P maakonna- ja vallakomiteedelt ning partei-algoranisatsioonidelt maal, kõigilt maakondade ja valdade täitevkomiteedelt ning külanõukogudelt intensiivsemat tööd töötava maarahva klassivalitsuse tõstmise, kolhoosidesse pugenud kulaklik-natsionalistlike elementide paljastamise ja väljakihutamise alal, otsustavat võitlust; nende rahva-vaenlaste kõigi katsete vastu kahjustada ja takistada töötavat maarahvast tema suures loovs töös kolhooside, traktorijaamade ja sovhooside organisatsioonilis-majanduslikul tugevdamisel.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee peavad väga tähtsaks sotsialistliku võitluse igakülgset arendamist töötava maarahva hulgas NSV Liidu Ülemnõukogu valimiste tähistamiseks, samuti meie vabariigis nõukogude võimu kehtestamise 10. aastapäeva auks, ning kohustavad Eestimaa K(b)P maakonnakomiteesid ja maakondade täitevkomiteesid, kõiki partei-algoranisatsioone ja ametiühingu-organisatsioone laiemalt arendama poliitilist ja kultuurilist selgitustööd kolhoosnikute ning sovhooside ja traktorijaamade töölise keskel massilise sotsialistliku võitluse organiseerimiseks põllumajanduse alal töötajate hulgas kolhooside, traktorijaamade, sovhooside ja põllumajanduslike ühistute eeskujuliku ettevalmistamisel kevadisteks põllutöödeks, kevadkülvil edukaks läbiviimiseks, kõigi kultuuride külviplaani täitmiseks, kõigi põllumajanduslike kultuuride veel suuremate saakide kogumiseks ja ühisloomakasvatuse edasiarendamiseks.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee peavad väga tähtsaks tööstusettevõtete ja asutiste sefust kolhooside ja traktorijaamade üle ning kohustavad linnade, maakondade ja rajoonide parteiorganid töötama ettevõtete ja asutiste partei-algoranisatsioonide sefustööd meie vabariigi kolhooside ja traktorijaamade üle kohalike organite abistamise alal poliitilise selgitustöö arendamisel töötava maarahva hulgas, kolhooside edasilisorganisatsioonilis-majanduslikul tugevdamisel

ja edukal kevadkülviks ettevalmistamisel, eriti aga kolhooside põllumajandusliku inventari remontimisel.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee kohustavad Eestimaa LKNU Keskkomiteed ja Eestimaa K(b)P maakonnakomiteesid parandama Eestimaa LKNU maakonna- ja vallakomiteed ning kommunistliku noorsooühingu kõigi algoranisatsioonide tööd maanoorte mobiliseerimisel põllumajanduse edasiarendamise ülesannete lahendamisele, 1950. aasta kevadkülvil edukale ettevalmistamisele ja läbiviimisele.

Märkides, et kevadkülviks ettevalmistamise käiku valgustatakse väga nõrgalt ajakirjanduses ja raadios, kohustavad Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee vabariiklikke ja maakondlike ajalehtede toimetajaid ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuvat Raadioinformatsiooni Komiteed otsustavalt paremini valgustama meie vabariigi kolhoosides, traktorijaamades ja sovhoosides kevadkülviks ettevalmistamise käiku.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuv Polügraafiatööstuse, Kirjastuse ja Raamatumüügi Valitsus on kohustatud välja andma ja hiljemalt k. a. 1. veebruariks maale saatma vajaliku hulga loosungeid ja plakateid 1950. aasta kevadkülvil ettevalmistamise ja läbiviimise küsimustes.

Käesolev Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee otsus tuleb läbi arutada Eestimaa K(b)P maakonnakomiteede büroode ning maakondade täitevkomiteede istungitel, Eestimaa K(b)P vallakomiteed, valdade täitevkomiteed ja külanõukogude istungitel, partei-algoranisatsioonide koosolekutel küllades, kolhoosnikute, traktorijaamade ja sovhooside töölise ning teenistujate koosolekutel ning põllumajanduslike ühistute juhatuste istungitel, kus tuleb kindlaks määrata konkreetsed abinõud kevadkülvil edukaks ettevalmistamiseks kõigis kolhoosides, traktorijaamades, sovhoosides, põllumajanduslikes ühistutes ning üksiktaludes iga külanõukogu piirkonnas ja valdade ulatuses. (ETA.)

V. KUIBÕŠEV

25. jaanuaril möödub 15. aastat päevast, kui trotskistlik-buhaarinlike mõrvavärte käe läbi hukkus Valerian Kuibõšev — väljapaistev riigitegelane, järjekindel leninlane, suure Stalini lähim kaasvõitleja ja õpilane.

V. Kuibõšev sündis 25. mail (vana kalendri j.) 1888. aastal Omski linnas. Varasest noorusest peale pühendub ta revolutsioonilisele tegevusele. 1904. aastal, kui Kuibõšev polnud veel 16-aastane, astub ta Omski bolševistlikku organisatsiooni. Ta korraldab tööliiskoo-olekuid, teeb töölise keskel revolutsioonilist tööd, levitab illegaalselt bolševistlikku kirjandust.

Jätkates edasiõppimist Peterburi sõjaväe-meditsiinilises akadeemias ei katkesta noor revolutsionäär oma suurt pörandaalust tööd. Ta levitab pealinnas töölise ja üliõpilaste hulgas marksistlikku kirjandust, saadab relvi töölise võitluskadele.

Revolutsioonilise tegevuse pärast heideti Kuibõšev akadeemiast välja, tsarid sandarmid pidasid temale jaht. Noor bolševik oli sunnitud Peterburist lahkuma. Partei ülesandel teeb ta revolutsioonilist tööd Omski, Samaara ja Harkovi töölise hulgas, vahetades elukohta ja varjates end tsarivalitsuse nukkide eest.

Esimest korda arreteeriti V. Kuibõšev 1906. aastal Omskis. Üldse istus ta vanglas kaheksa korda, asumisele oli saadetud neli korda.

V. Kuibõšev palistas silma ammandamatu vaimuerksuse ja energia poolest, tema palav usk revolutsiooni võidule, kartmatus ja hilgav organiseerimisanne võitsid töölise armastuse ja lugupidamist.

Ta ei kaotanud vaimuerksust ja energiat ei tsarivanglas ega kaugele asumisele saaduna. Innukalt uuris ta marksismi-leninismi klassikute teoseid, juhtis temaga koos asumisel olevate seltsimeeste õpinguid, organiseeris poliitringe, rahvamaja, kooli, söökla ja raamatukogu.

V. Kuibõšev põgenes korduvalt asumiselt ja pöördus viivitamatult tagasi illegaalse partei töö juurde.

Pärast 1917. aasta veebruarirevolutsiooni sõidab V. Kuibõšev asumiselt Samaara ja asub Samaara nõukogude võimu eest võitlevate töölise etteotsa. Kuibõšev loob Punakaardi väesalku, paljastab halastamatult menševikke ja sotsialiste-revolutsionäre.

1917. aasta oktoobris kuulutasid Samaara töölised Petrogradi järel esimese hulgas oma juures välja nõukogude võimu. V. Kuibõšev asus Samaara revolutsioonilise komitee etteotsa.

Saadetuna välismaise sõjalise interventsiooni ja koduse ja aastal I armeesse organiseeris ta tegelikult I armeed, sest enne teda koosnes see üksikute üksteisest lahuselevatest väeosadest. IV armees võitis Kuibõšev koos geniaalse proletarise väejuhi M. Frunzega aktiivselt osa Koltšaki jõukude purustamisest, Kesk-Aasia vabastamisest valgekaartlastest ja intervendentidest.

Rahuliku ülesehitustöö perioodil määras partei V. Kuibõševi kõige vastutustähtsamatele kohtadele. 1922. aastal valiti ta VK(b)P Keskkomitee sekretäriks, enne seda aga oli ta ÜAÜKN presiidiumi liikmeks, Rahvamajanduse Kõrgema Nõukogu presiidiumi liikmeks. Nendel aastatel võitles Kuibõšev trotskistide vastu partei ühtsuse eest, tema koondumise eest Lenini ja Stalini ümber, uue majanduspoliitika teostamise ja rahvamajanduse taastamise eest.

Kabala põllumajandusühistu tõusu teel

Mõni aasta tagasi ei tahtnud Kabala põllumajandusühistu arenda ega tugevned. Otsiti viga siit ja sealt. Endine esimees kaebas, et töötajad on halvad, ei ole spetsialiste, kes parandaksid traktoreid ja masinaid. Tihti jäeti kündmata väiketallundite ja vanade majapidamiste põld. Kui valla täitevkomitee asus ühistu esinevate puuduste likvideerimisele ümbruskonna rahva kaasabil, leiti viimaks stiidlane, kelleks osutus kulak, kes oli pugenud ühistu sildi taha.

Rahvas avastas kulaku kavalad võtteid ja kõrvaldas ta ühistu esimehe kohalt.

Uueks esimeheks valiti energiline talupoeg Eevalt Uuetalu, kes kohe hakkas ümmikuse aetud ühistu tööd parandama.

1923. aastal reorganiseeriti Lenini ettepanekul Töölise ja Talupoegade Inspeksioon. Loodi Keskkontrollkomisjon ning Töölise ja Talupoegade Inspeksiooni Rahvakomissariaat, mille juhtimine usaldati Kuibõševile. Ustavana kommunismile võitis ta suure põhimõttekindlusega osa J. V. Stalini poolt juhitava partei võitlusest trotskistidest ja zinovjevlastest reeturite vastu, kes püüdsid taastada Nõukogude Liidu kapitalismi.

1926. aastal, pärast F. Dzeržinski surma, määrati Kuibõšev Rahvamajanduse Kõrgema Nõukogu esimehe kohale. Ta võitis seltsimees Stalini vahetult juhtimisel osa NSV Liidu rahvamajanduse esimese ja teise viie aasta plaani koostamisest. Tol ajal algas Nõukogudemaa industrialiseerimine, tema muutmise mahajäänud agraarmaast eesrindlikuks tööstusmaaks, sotsialistlikuks riigiks.

V. Kuibõšev paljastas energiliselt trotskiste ja buhaarinlaste, kes püüdsid sotsialistlikku ülesehitustööd takistada. Ta pidas alati kinni partei peajoonest, võitles Nõukogudemaa õitsengu ja võimsuse eest.

Kuibõšev aitas palju kaasa uute tehaste ja vabrikute, kaevanduste ja elektrijaamade ehitamisel, juhtis tegelikult teise söe- ja metallurgiaaasi rajamist idas.

1927. aastal valiti V. Kuibõšev ÜK(b)P Keskkomitee Poliitbüroo liikmeks. 1930. aastal nimetati ta Riikliku Plaanikomisjoni esimeheks ja NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu esimehe asetäitjaks. 1934. aastal valiti ta ÜK(b)P XVII kongressil NSV Liidu RKN juures asuva Nõukogude Kontrollkomisjoni esimeheks. Kuibõšev oli leninlik-stalinlikku stiili töötaja, ta võitles lohakuse ja bürokraatia vastu ning kasvatas selles valmis riigiparaadi töötajaid; nõudis neilt väsimatut revolutsioonilist valvsust. Sm. Kuibõšev oli alati tihedalt seotud töötavate rahvahulkadega, edutas andekaid töölisi-novaatoreid vastutavale tööle.

Nõukogude riigi vaenlased — trotskistlik-buhaarinlikud reeturid vihkasid tühingeliste bolševikkude V. Kuibõševi surmani. Arstliku abi etteekäandel mürgistasid nad järjekindlalt suure revolutsionääri haiget organismi, nõrgestasid tema südamegevust, valmisid V. Kuibõševile enneaegset surma.

Ja 25. jaanuaril 1935 lekkas tursumast väsimatu, energiline, elurõõmsa inimese süda, inimese, kes oli olnud täis usku kaunis tulevikku, sotsialismi võidusse, kommunismi võidusse. Viimase hetkeni ei katkestanud suur töötaja oma suurt ja pingutavat tööd, valmistas ette Nõukogude VII üleliidulist kongressi, võitis osa Rahvakomissaride Nõukogu tööst, võitis vastu Rahvakomissaride Nõukogu töötajaid, kuulas ettekandeid. Hukkus väljapaistev riigi- ja parteitegelane, kes oli halastamatult rünnanud partei ja rahva vaenlast, võidelnud kindlalt ja vankumatult trotskistidest ja buhaarinlastest äbarikega, paljastanud energiliselt reetjaid.

Nõukogude Liidu töötajad peavad ustava leninlase, nõukogude rahva armastatud juhi seltsimees Stalini lähima kaasvõitleja mälestust püaks, Samaara linn, kus V. Kuibõšev juhtis parteiorganisatsiooni, kus ta valiti algul nõukogu esimeheks, siis kubermangukomitee liikmeks ning revolutsioonilise komitee esimeheks, kus ta organiseeris Punekaardi väeosad linnas kaitsmiseks tšehhide ja koltšaklaste vastu, nimetati ümber Kuibõševi linnaks.

Väsimatult rahva vabaduse ja õnne eest võidelnud Valerian Kuibõševi helge kuju innustab meie maa töötajaid võitlusele kommunismi võidu eest.

M. Karu

Kabala põllumajandusühistu tõusu teel

Mõni aasta tagasi ei tahtnud Kabala põllumajandusühistu arenda ega tugevned. Otsiti viga siit ja sealt. Endine esimees kaebas, et töötajad on halvad, ei ole spetsialiste, kes parandaksid traktoreid ja masinaid. Tihti jäeti kündmata väiketallundite ja vanade majapidamiste põld. Kui valla täitevkomitee asus ühistu esinevate puuduste likvideerimisele ümbruskonna rahva kaasabil, leiti viimaks stiidlane, kelleks osutus kulak, kes oli pugenud ühistu sildi taha.

Rahvas avastas kulaku kavalad võtteid ja kõrvaldas ta ühistu esimehe kohalt.

Uueks esimeheks valiti energiline talupoeg Eevalt Uuetalu, kes kohe hakkas ümmikuse aetud ühistu tööd parandama.

Ta võitis endale kohustuseks mitte üksi, vaid kollektiivi kaasabil edasi jõuda.

Nüüd kuuleme Kabala põllumajandusühistu kohta ainult head. Masinad on remonditud, piimatööstuses on eeskujulik kõrd, liikmete teenindamine korralik.

Kui eelmisel aastal lõpetati põllutööstuste remont määratud tähtajaks, siis tänava raporteerivad ühistu traktoristid remondi lõpetamisest enne tähtaega.

E. Uuetalu initsiatiivil ehitati piimatööstusele teine korrus, millega lahendati töötajate korteriküsimus.

Ühistu tahab oma tööd munta veelgi paremaks, et teenindada liikmeskonda, eriti kolhoose ja kolhoosnikuid laimamatult.

E. Rahe

Õigesti organiseerida kolhoosi arvlemisi asutiste ja üksikisikutega

Iga kolhoosi esimeseks kohustuseks on maksude õigeaegne tasumine. Maksude mitteõigeaegne laekumine riigieelarvesse pidurdab rahvamajanduse arendamise plaani täitmist. Kui kolhoos ei tasu õigeaegselt laenuid, kaotab ta õiguse pangalt uue laenu saamiseks, maksab protsente viiviste eest jne.

NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee määrusega 19. septembrist 1946. a. „Abinõudest põllumajandusliku artelli põhikirja rikkumiste likvideerimiseks kolhoosides“, nõuavad tarviliku korra sisseviimist mitmesuguste organisatsioonide arvlemised kolhoosidega, et vältida võlgnevuse tekkimist kolhoosidele.

NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatud „Põhimäärus kolhoosi arvepidaja (raamatupidaja) õiguste ja kohustuste kohta“ ütleb järgmist: „Arvepidaja (raamatupidaja) on kohustatud õigeaegselt teatama kolhoosi juhatusele lähenevatest maksude tasumise tähtaegadest, ning samuti kõikidest kolhoosile debitoorse võlgnevuse tekkimise juhtudest Võlglaste (debitooride) poolt maksude tasumise viivitamise juhtudel õigeaegselt vormistama hagi või sissenõudmiseks rahvakohtu kaudu. Arvepidaja (raamatupidaja) kannab vastutust, kui tema hoolituse ja halva arvestuse tõttu nõutakse kolhoosilt sisse viiviseid, trahvide mõõdunud maksumäärade eest, ning mitteõigeaegse oma kohustuste riigi ees ja lepingute järgi täitmise eest“.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr. 668, 16. juulist 1948. a. näeb ette järgmist: „Ebarahuldava arvepidamise, mitteõigeaegse ja halvavaliteedilise aastaaruande koostamise eest kolhoosnikute üldkoosolek, kolhoosi juhatuse, revisjoni-komisjoni või maakonna põllumajandusosakonna ettepanekul vähendab kolhoosi arvepidaja (raamatupidaja) töötasu kuni 10 protsenti tema poolt aasta jooksul väljatöötatud normipäevade arvust“.

Kolhooside huvides on rakendatud sellised arvlemise vormid organisatsioonide ja asutistega toodangu hanki või müügi alal, mis hoiavad ära debitoorse võlgnevuse tekkimise. Vastavalt NSV Liidu RKN määrusele 20. juunist 1935. a. on riiklikud varumisorganisatsioonid kohustatud tasuma kolhoosidele viivitamatult pärast kolhoosi poolt toodangu üleandmist.

Mitteõigeaegsed arvlemised leiavad sagedamini aset nende organisatsioonide ja asutistega, kellele kolhoos müüb oma toodangu või teeb tööd, jättes lepingus kindlaks määramata arvlemise korra või

sõlmides lepingu ühekülgse iseloomuga, mis näeb ette ainult kohustusi kolhoosile. Kõigil juhtudel, kui kolhoos müüb oma toodangu või teeb tööd mõnele organisatsioonile, tuleb sõlmida lepingud Kui leping sõlmitakse toodangu realiseerimiseks, tuleb selles tingimata näidata: missugust toodangut, missuguses koguses ja missuguse kvaliteediga kohustub kolhoos müüma, toodangu hanketähtsajad, müügi tingimused: missuguses taaras (kotid, kastid, pakkimata), kuhu ja kelle transpordiga seadusi vedada, saaduste hinnad, toodangu eest saadaoleva raha tasumise kord ja tähtsajad, poolte kohustused lepingu mittetäitmise korral.

Kõiki arvlemisi organisatsioonide ja asutistega teostavad kolhoosid panga kaudu, mitte sularahas. Mitte sularahas arvlemiste teostamiseks nõutakse, et kõik kolhoosi vabad rahalised vahendid hoitaks jooksvalarvel Riigipanga osakonnas, nagu seda ette näeb põllumajandusliku artelli põhikirja.

Mitte sularahas arvlemiste viise on mitmesuguseid. Tarvitatavaks arvlemiste vormiks on tšekid ja maksküandid. Tšekid on käsk pangale välja maksta tšekil näidatud summa. Tšekid võivad olla nimelised või nimetud.

Kolhoosides enam tarvitavamad on arvlemised maksküandide järgi, mis osutuvad korralduseks pangale maha kanda käsundis näidatud summa kolhoosi jooksvalt arvelt ja üle kanda see saaja jooksvale (arveldus) arvele. Maksküandideid tarvitatakse väga mitmesugustel juhtudel: kolhoosi poolt riigi- ja kindlustusmaksude tasumisel, masina-traktorijaama tööde eest raha maksmisel jne. Maksküandideid kirjutatakse välja kolmes eksemplaris plankettidel kindlaksmääratud vormi järgi ning kirjutatakse alla kolhoosi esimehe ja arvepidaja (raamatupidaja) poolt. Käsundi kaks eksemplari jäetakse panka, kuna kolmas panga märkusega käsundi vastuvõtmise kohta lähetatakse kolhoosile.

Teistes linnades asuvatele hankijatele tasuvad kolhoosid akreditiividega, millised kirjutatakse välja sellele Riigipanga osakonnale, kus asub hankija. Akreditiivi järgi maksmist teostab pank siis, kui väärtused on kolhoosile juba välja saadetud. Akreditiiv omab kindla sihtuse. Akreditiivi tähtaeg on piiratud 25 päevaga. Üksikutele juhtudel võib pank pikendada tähtaega. Selle tähtaja möödumisel tagastatakse kolhoosile vahendite jääk tema jooksvale või kapitaalvahutuste arvele.

Arvlemiste akreditiivvormi on kolhoosil hõlpus kasutada ka sel juhul, kui ta ise osutub hankijaks. Mitte sularahas arvlemised akreditiiviga on hõlpsad, lihtsad ja väldivad võlgnevuse tekkimist.

Arvlemiste akseptvormi tarvitatakse kolhoosi toodangu väljasaatmisel või väljaandmisel ostjale. Sellele toodangule kirjutatakse välja arve. See arve antakse pangale üle koos maksumõdelehega. Kui arvele on lisatud dokumendid, mis tõendavad toodangu kättesaamist ostja poolt, kannab panga osakond ostja arvelt täies ulatuses saadaoleva summa kolhoosi jooksvale arvele.

Teiste hinnaliste arvlemiste juures ostja aksepti maksküandid ei nõuta. Kui maksjal kolme päeva jooksul ei saabu avaldus akseptist loobumise kohta, võetakse seda kui tema nõusolekut väljamaksu teostamiseks ja pank täidab operatsiooni.

Hanke organisatsioonide poolt panka esitatud arved, mis kuuluvad tasumisele kolhooside poolt, tasub pank ainult sel juhul, kui on olemas kolhoosi kirjalik nõusolek nende arvete tasumiseks. Vastavalt põllumajandusliku artelli põhikirjale võib kolhoosi jooksvalt arvelt vahendeid maha kanda ainult juhatuse korraldusel ning samuti kohtuotsuse põhjal kolhoosilt väljamõistetud vahendite sissenõudmisel.

Vastavalt nõukogude seadusandlusele, vaidluste ja pretensioonide alal kolhooside ja riiklike, kooperatiiv- ning ühiskondlike ettevõtete ja organisatsioonide vahel, on kehtestatud poolteiseastane hagi aegumise tähtaeg. See tähendab, et kohus võib võtta läbivaatamisele ainult selliseid kolhooside asju ja hagiisid, millele järgi maksmise tähtaeg möödus mitte rohkem kui poolteist aastat tagasi.

Asja kohtusse üleandmisel kolhoosil saadaolevate vahendite sissenõudmiseks, on kolhoosi juhatuse kohustatud põhjendama hagi seaduslikkust. Sellepärast tuleb hagi avaldusele juurde lisada tarvilikud dokumendid.

Kolhoosides antakse sageli aruande kohustuslikele isikutele välja suured summad raha, kes õigeaegselt ei esita aruannet. Selle tulemusena tekitavad vahendite raiskamised ja kõrvaldamised. Eesrindlikes kolhoosides on kehtestatud selline kord, kus aruande summasid antakse välja ainult hädatarvilikele juhtudel, rangelt kindlaksmääratud otsustajaks ja piiratud tähtsajaks.

Kolhoosi poolt arvlemiste õige pidamine parandab tema finantsilist seisukorda, kindlustab ökonomist, kokkuhoidlikku suhtumist ühisesse, tugevdab artelli majapidamist.

R. Elmann

Kuhu jäid Rae, Iru ja Jõe-lähtme laulukoorid ning rahvatantsijad

Vabariigis käivad pingelised ettevalmistused XIII üldlaulupeoks. Et kontrollida kooride ja rahvatantsukollektiivide kunstilist taset, selleks korraldatakse praegu kooride ja rahvatantsukollektiivide ülevaatusi.

Ülevaatusel sarjas toimus neil päevil Arukülas ümbruskonna valdade iseteguskollektiivide ülevaatus. Kohale pidid tulla koorid ja rahvatantsukollektiivid Rae, Iru, Anija, Jõelähtme jt. valdadest. Kuid ülevaatuses võtsid osa ainult Anija valla koorid ja rahvatantsijad ning Aruküla puhkpilliorkester, kuna ülejäänud vallad ei võtnud vaevaks saata kohale ühtegi inimest.

Zürri otsustas kõigil ülalnimetatud kollektiividel lubada esineda maakondlikul ülevaatusel Tallinnas.

S. Sagris

Algab uus kinomehaanikute kursus

10. veebruaril k. a. algab uus helikinomehaanikute kursus Kinotehnikas Kooli juures. Opeaja välatus on 9 kuud. Võetakse vastu meesikuid elates 16 aasta vanuselt ja naisikuid 17 aasta vanuselt. Nõutav on 7-klassilise haridus. Sisseastujatele korraldatakse eksamid 9. veebruaril k. a. 7-klassilise kooli õppekava ulatuses matemaatika, füüsika ja eesti keele. Kursustele minejad peavad omama järgmisi dokumente: pass, haridustunnistus originaalis, sõjaväepilet või tõend sõjaväe kohustuslikkuse kohta, arstlik tõend tervisliku selgukorra kohta, kaks päevapilti ja tõend vallast lahkumise kohta.

Kooli õpilastele on kindlustatud stipendium ja võimaluse piires elamispind. Kursustest osavõtta soovijail pööruda hiljemalt 31. jaanuariks k. a. Harjumaa kinofaktisiooniosakonna poole, Tallinn, Olevimägi 14.

KEHAKULTUUR JA SPORT

Otsustavalt parandada suusakrossi juhtimist

14. jaanuaril algas traditsiooniline üleliiduline suusakross.

Senised suusakrossi tulemused Harjumaa näitavad, et nii maakondlik organiseerimiskomitee kui ka valdade suusakrossi organiseerimiskomiteed ei ole täitnud omi ülesandeid, kindlustanud suusakrossi head ettevalmistust, noorte massilist osavõttu sellest.

Mõnedes valdades on krossi ettevalmistustöödesse ja läbiviimisse suhtunud äärmiselt loult.

Olgugi et suusakross algas juba 14. jaanuaril, moodustati Saue vallas krossi organiseerimiskomitee alles 18. jaanuaril. Seegi komitee koostati valla juhtkonna poolt paberlikult. Mõned liikmed ei teagi, et nad kuuluvad organiseerimiskomitee koosseisu. Organiseerimiskomitee aseesimehel, valla kultuurharidusinstruktoril sm. Maansool puudub ülevaade suusavarustuse korrasolekust ja sellest, kui palju noori on registreeritud suusakrossis osavõtuks. Kordagi pole kohapeal toimunud organiseerimiskomitee koosolekut, arutatud krossi läbiviimisega seoses olevaid küsimusi. Saue valla parteikomitee sekretär sm. Hendrik, komсомoli komitee sekretär sm. Jaakson ja valla täitevkomitee esimees sm. Siniaas ei osuta vajalikku tähelepanu suusakrossile, ei täida EK(b)P Keskkomitee otsust kehakultuuritöö parandamise kohta.

Raasiku vallas moodustati organiseerimiskomitee 19. jaanuaril. Kogu suusakrossi läbiviimine lasub siin üksnes kohaliku spordikollektiivi „Jõud“ liikmetel, kuna organiseerimiskomitee tööst ei võta osa, vaatamata väljaasetatud kutsetele, ühtki valla partei- ja täitevkomitee juhtivat töötajat, kohaliku kooliõpetajat jne.

Analoogilisi väärsuhtumisi suusakrossi esineb Kõue, Rae jt. valdades. Nõrgalt juhib ja organiseerib suusakrossi läbiviimist koolides maakonna täitevkomitee haridusosakond. 14. ja 15. jaanuaril toimunud koolide kehalise kasvatuses õpetajate maakondlikust täiendus-

õppusest, kus peamine rõhk oli suunatud just suusatamisele, võttis osa ainult 27 õpetajat. Paljudes koolides ei viida organiseeritult läbi suusatreeninguid, pole välja mõõdetud krossiradasid.

ELKNÜ vallakomiteed ei ole asunud suusakrossi organiseerimise etteotsa, tõmmanud kõiki kommunistlikke noori kaasa sellele suurtähtsusele. ELKNÜ Kõue vallakomitee sekretär sm. Silm, Saue vallakomitee sekretär sm. Jaakson, Hageri vallakomitee sekretär sm. Mets ja Padise vallakomitee sekretär sm. Leineman ei tegele üldse suusakrossi organiseerimisega.

Paljudes valdades partei- ja täitevkomiteed ning ametiühingorganisatsioonid ei ole kaasa aidanud suusakrossi läbiviimisele.

Sporiditseltid, kellel lasub peamine vastutus suusakrossi eduka läbiviimise eest, on senini lubamata üksikisikult suhtunud oma ülesannetes. Sporiditseltide maakondlikud nõukogud ei ole kindlustanud, et kõigis kehakultuurikollektiivides oleks põhilised ettevalmistustööd lõpetatud, suusakrossi alustatud.

Maakondlik suusakrossi organiseerimiskomitee (esimees J. Rootare) on nõrgalt juhtinud ja kontrollinud suusakrossi valdade organiseerimiskomiteede tegevust, ei ole nõudnud esinevate puuduste viivitamatut kõrvaldamist.

Suusakrossi senise käiguga võib rahule jääda ainult Ravila ja Kernu vallas, kus organiseerimiskomiteede esimehed sm-d Sleng ja Einloo suhtuvad täie tõsidusega oma ülesannetes, mistõttu on krossist osa võtnud juba hulgaliselt noori.

Suusakrossi Harjumaa organiseerimiskomitee, valdade partei-, komсомoli, nõukogude ja ametiühingorganisatsioonid, maakonna täitevkomitee haridusosakond ja sporiditseltide maakondlikud nõukogud võtku otsekohe tarvitusele abinõud, et krossi käigus toimuks veel käesoleval nädalal otsustav murrang, et kõikjal kasutataks soodsaid lume- ja ilmastikuolusid suusaspordi massiliseks harrastamiseks.

Lauatennise-esivõistlused Rapla keskkoolis

Hiljuti toimusid Rapla keskkoolis kooli esivõistlused lauatennises, millest võttis osa iga klass kolmeliikmelise meeskonnaga. Ligi kaks nädalat kestnud tasavägist mängude järel tuli kooli meistriks 10. klassi õpilane Raul Raudsepp. Teise koha saavutas Uno Lemberg ja kolmanda Raul Nuudel. Klasside vahelisel võistlusel saavutas esikoha 10. klassi meeskond, jättes teiseks 11. klassi meeskonna.

Võistlused näitasid, et lauatennise tase Rapla keskkoolis on sammutud pidevat tõusuteed. Võistluse

U. Raavel

Täiendusõppused kehalise kasvatuses õpetajatele

Harjumaa koolides töötab palju õpetajaid, kes muude ainete kõrval annavad ka kehalist kasvatust, kuid ei oma sel alal kutset. Kehalise kasvatuses osistab nõukogude kool suurt tähtsust ja need tunnid peavad olema hästi ette valmistatud ja õigesti läbi viidud. Selleks tuleb kutseta kehalise kasvatuses õpetajatel endid pidevalt täiendada.

Harjumaa koolide õpetajatele on võimaldatud iga kuu 2-päevastel täiendusõppustel omandada teadmisi kehalise kasvatuses alal.

Sisukaim ja õnnestunuim täiendusõppus toimus 14. ja 15. jaanuaril s. a. Tallinnas. Õpetajatele anti konkreetseid tööplaanid tundide läbiviimiseks III ja IV õppeveerandil, mis kergendab suurel määral õpetajate tööd. Praktilistes tundides omandati teadmisi kehalise kasvatuses tundide ülesehituse ja massivõimlemise alal.

Peaosa õppustel langes suusatamisele. See oli ka hädavajalik, sest

kehalise kasvatuses õpetajad seisavad praegu suure ülesande ees: organiseerida oma koolis heade tulemustega suusakross. Õppustel omandati praktiliselt suusatamise algelemente, mis on vajalikud koolis suusatamises. Praktiliselt viidi läbi ka suuskade tõrvmine. Selliseid töid peaks tulevikus rohkem praktiseeritama. Õpetajate teavad küll teoreetiliselt, kuidas valmistada väike suusahüppe- või kelgumägi ja kuidas valida ja mõõta võistluseks suusarada, aga praktiliseks tööks ei omata kogemusi.

Täiendusõppuste lõppedes võisid õpetajad rahuldustundega mõõnda, et poldud asjata aega raisatud. Kahjuks oli osavõtjaid vähevõitu.

Harjumaa Täitevkomitee haridusosakond peaks kindlustama kõigi kehalise kasvatuses õpetajate osavõttu kehalise kasvatuses täiendusõppustest.

M. Meerik,

Kuusalu 7-klassilise kooli kehalise kasvatuses õpetaja

Vambola Roosimäe rekord kinnitati

Asja saabus Moskvast rõõmustav teade, et Üleliiduline Kehakultuuri- ja Spordikomitee on kinnitanud mõõdunud sügisel noore Kehra keskkooli õpilase Vambola Roosimäe poolt saavutatud tagajärje granaadiviskes — 76.94 — uueks üleliiduliseks noorterekordiks 15-

16-a. vanuseklassis. See on suureks võiduks mitte ainult sm. V. Roosimäele, vaid kogu Harjumaa kehakultuurlastele peale. Innustagu saavutatud Harjumaa sportlaskonda veelgi pingsemale treeningule ja parematele tagajärgedele.

Rajati liuväli

Turba mittetäieliku keskkooli vanemate klasside õpilased rajasid õpetajate Klebergi ja Nimmeri juhtimisel kooli õuele liuvälja. Aga-

ramateks töötajateks liuvälja rajamisel olid VI klassi õpilased Selma Kurm ja Heino Viik.

E. Teivas

Vastutav toimetaja K. KRIEGERBERG

Toimetus: Tallinn, Rataskaevu 10. Telefon 433-64. „Harju Elu“ ilmub kolm korda nädalas. Üksiknumbri hind 20 kop. Väljaandja Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuva Polügraafiatööstuse, Kirjastuste ja Raamatukaubanduse Vallituse Ajalehede-Ajakirjade Kirjastus, Tallinn, Rataskaevu 2, tel. 426-33; postkast 107. Tellimusi võtavad vastu kõik sideasutised